	ΑΠΟ 23/12/2017 ΕΩΣ 5/1/2018
	2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Β' ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ (ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ)

Ημερομηνία: Τετάρτη 5 Ιανουαρίου 2018

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΚΕΙΜΕΝΑ:

"Hostes adventare audio; speculatores nostrī eos prope esse nuntiant. Vim hostium cavere debetis; hostes enim de collibus advolare solent et caedem militum perpetrare possunt"....

Ubi in Italia fuit, apud Ticinum, Trebiam, Transumenum et Cannas copias Romanorum profligavit et delevit. Populus Romanus cladem Cannensem pavidus audivit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedit. Postquam XIV annos in Italia complevit, Carthaginienses eum in Africam revocaverunt....

Ob repentinum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat. Tum Sulpicius Gallus de caeli ratione et de stellarum lunaeque statu ac motibus disputavit eoque modo exercitum alacrem in pugnam misit. Sic liberales artes Galli aditum ad illustrem illam Paulianam victoriam dederunt.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Να γραφεί η **μετάφραση** του κειμένου.

(40 μονάδες)

B1. Να γραφεί η πτώση που ζητείται:

α) speculatores: δοτική πληθυντικού

caedem: γενική πληθυντικού

militum: κλητική ενικού

annos: δοτική ενικού

fiduciam: δοτική ενικού

terror: αφαιρετική ενικού

	ΑΠΟ 23/12/2017 ΕΩΣ 5/1/2018
	2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

monstrum: αιτιατική πληθυντικού

ratione: δοτική ενικού

vim: αφαιρετική ενικού

collibus: γενική πληθυντικού

(Μονάδες 10)

β) agro Falerno: κλητική ενικού

liberales artes: γενική πληθυντικού

illustrem victoriam: αφαιρετική ενικού

(Μονάδες 6)

B2. Να γραφούν οι ζητούμενοι τύποι για κάθε αντωνυμία:

nostri: ονομαστική ενικού και γενική πληθυντικού στο αρσενικό, στο β' πρόσωπο

eos: δοτική ενικού και πληθυντικού στο θηλυκό

se: δοτική ενικού και γενική πληθυντικού στο β' πρόσωπο

illam: γενική και αιτιατική ενικού στο ουδέτερο

(Μονάδες 4)

B3. Να γραφεί ο ζητούμενος ρηματικός τύπος:

cavere: β' ενικό οριστ. Μέλλοντα

audio: απαρέμφατο ενεστώτα

fuit: γ' πληθυντικό οριστ. Μέλλοντα

nuntiant: γ' ενικό οριστ. Μέλλοντα

invaserat: γ' πληθυντικό οριστ. Παρακειμένου

misit: α' ενικό οριστ. Μέλλοντα

debetis: α' πληθυντικό οριστ. Υπερσυντελικού

	ΑΠΟ 23/12/2017 ΕΩΣ 5/1/2018
	2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

dederunt: γ' πληθυντικό οριστ. Ενεστώτα

expedivit: β' πληθυντικό οριστ. Παρατατικού

possunt: β' πληθυντικό οριστ. Ενεστώτα

(Μονάδες 10)

Γ1. esse, advolare:

α. να αναγνωρίσετε τον συντακτικό ρόλο των απαρεμφάτων

β. να εντοπίσετε το υποκείμενο καθενός και να δικαιολογήσετε την πτώση του.

(Μονάδες 6)

Γ2. Στην παρακάτω πρόταση να εντοπίσετε και να δικαιολογήσετε το φαινόμενο της αυτοπάθειας: “*In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedivit.*”

(Μονάδες 2)

Γ3. Να αναγνωρίσετε τους παρακάτω εμπρόθετους προσδιορισμούς και να αντικαταστήσετε τις προθέσεις με άλλες, προκειμένου να διατηρηθεί το ίδιο νόημα:

α) in Africam β) ob repentinum monstrum

(Μονάδες 4)

Γ4. Να αναγνωρίσετε πλήρως τη δευτερεύουσα πρόταση: “*Postquam XIV annos in Italia complevit* “.

(Μονάδες 6)

Γ5. de collibus: να αντικαταστήσετε τον εμπρόθετο προσδιορισμό, προκειμένου να δηλώνει την κίνηση σε τόπο.

(Μονάδες 2)

Γ6. Να **χαρακτηρίσετε συντακτικά** τις υπογραμμισμένες λέξεις των κειμένων (και να τις αποδώσετε στις λέξεις που προσδιορίζουν)

(Μονάδες 10)

	ΑΠΟ 23/12/2017 ΕΩΣ 5/1/2018
	2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Β΄ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ημερομηνία: Παρασκευή 5 Ιανουαρίου 2018

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. «Πληροφορούμαι ότι οι εχθροί πλησιάζουν · οι ανιχνευτές μας αναγγέλλουν ότι οι εχθροί βρίσκονται κοντά. Πρέπει να φυλάγεστε από την ορμή των εχθρών γιατί συνηθίζουν να (εξ)ορμούν από τους λόφους και μπορούν να κατασφάξουν τους στρατιώτες μας».

Μόλις βρέθηκε στην Ιταλία, κατατρόπωσε κι εξολόθρευσε τις ρωμαϊκές στρατιές στον ποταμό Τίκινο, στον ποταμό Τρεβία, στη λίμνη Τρασιμένη και στις Κάννες. Οι Ρωμαίοι πληροφορήθηκαν έντρομοι την καταστροφή στις Κάννες. Ο Αννίβας ξέφυγε από την ενέδρα του Φαβίου Μαξιμού στην περιοχή του Φαλέρνου. Αφού συμπλήρωσε 14 χρόνια στην Ιταλία, οι Καρχηδόνιοι τον ανακάλεσαν στην Αφρική.

Τρόμος έπιασε τις ψυχές των στρατιωτών από (αυτό) το ξαφνικό φοβερό θέαμα και ο στρατός έχασε το ηθικό του . Τότε ο Σουλπίκιος Γάλλος πραγματεύτηκε (σε ομιλία του) τη φύση του ουρανού και τη στάση και τις κινήσεις των άστρων και της σελήνης και με αυτό τον τρόπο έστειλε το στρατό στη μάχη με αναπτρωμένο ηθικό . Έτσι τα «ελευθέρια μαθήματα» του Γάλλου άνοιξαν το δρόμο για τη λαμπρή εκείνη νίκη του Αιμιλίου Παύλου.

B 1. α. *speculatoribus, caedium, miles, anno, fiduciae, terrore, monstra, rationi, vi, collium*

β. *ager Falerne, liberalium artium, illustri victoria*

B 2. *vester- vestrorum, ei-eis,iis,is, tibi-vestri και vestrum, illius-illud*

	ΑΠΟ 23/12/2017 ΕΩΣ 5/1/2018
	2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

B 3. cavebis, audire, erunt, nuntiaverit, invaserunt, mittam, debueramus, dant, expediebatis, potestis

Γ 1. esse: **α.** αντικείμενο στο nuntiant, ειδικό απαρέμφατο, **β.** υποκείμενο το eos, γιατί έχουμε ετεροπροσωπία

Advolare: αντικείμενο στο solent, τελικό απαρέμφατο, **β.** υποκείμενο το hostes, γιατί έχουμε ταυτοπροσωπία

Γ 2. Στο se υπάρχει άμεση αυτοπάθεια, γιατί υπάρχει το τρίτο πρόσωπο της προσωπικής αντωνυμίας και αναφέρεται στο υποκείμενο της πρότασης στην οποία ανήκει.

Γ 3. α. εμπρόθετος προσδιορισμός κίνησης σε τόπο, ad Africam

β. εμπρόθετος προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου, per-propter repentinum monstrum.

Γ 4. Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική, εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο postquam, εκφέρεται με οριστική παρακειμένου (complevit), για να δηλώσει το προτερόχρονο στο παρελθόν, λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου.

Γ 5. ad colles

Γ 6. Nostri : επιθετικός προσδιορισμός στο speculatores

vim : αντικείμενο στο cavere

militum: γενική αντικειμενική στο caedem

copias: αντικείμενο στο profligavit

Carthaginienses: υποκείμενο στο revocaverunt

	ΑΠΟ 23/12/2017 ΕΩΣ 5/1/2018
	2η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

animos : αντικείμενο στο invaserat

de ratione: εμπρόθετος προσδιορισμός της αναφοράς στο disputavit

alacrem: κατηγορούμενο στο exercitum

Galli: γενική κτητική στο artes

Paulianam: επιθετικός προσδιορισμός στο victoriam